

5.6 Paikallisesti päätettävät asiat

Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle. Opetuksen järjestäjällä on oikeus käyttää työrauhan turvaamiseksi ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi myös kasvatuskeskustelua ja erilaisia kurinpitokeinoja. Kasvatuskeskustelussa ja kurinpitoasioissa noudatettavasta menettelystä säädetään perusopetuslaissa.

Esiopetuksessa käytetään tarvittaessa perusopetuslain mukaisia kasvatuskeskusteluja ja kurinpidollisia keinoja esiopetukseen soveltuvalla tavalla.

Koulu tiedottaa lukuvuoden alussa oppilaille ja huoltajille kurinpidollisia toimia koskevasta suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpidollisista keinoista.

Opetushenkilökunta perehdyttäminen ja heidän osaamisensa varmistaminen kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämiseen toteutetaan lukuvuoden alussa pidettävissä henkilöstökoulutuksissa sekä lukuvuoden aikana pidettävissä opetushenkilöstökokouksissa.

Kurinpidollisia toimia koskevan suunnitelman laadinnassa on otettu huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain laissa mainittuja keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käyttö perustuu asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista määrätään tekijästä riippumatta samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon. Kurinpidollisia keinoja ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla. Suunnitelmaa seurataan jatkuvasti sekä sen toteutumista ja vaikuttavuutta arvioidaan vähintäänkin kerran lukuvuodessa lukuvuosisuunnitelman toteutumisen arvioinnin yhteydessä ja tarvittaessa useammin rehtorin ja opetushenkilöstön toimesta.

Rehtori toimii koulun yhteistyöhenkilönä koulun sijaintikunnan sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa.

Kärkölän suunnitelma kurinpitokeinojen ja kasvatuskeskustelun käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Kärkölän kunnan opetushenkilöstön toimintaohjeessa kuvataan toimenpiteet, joita käytetään koulun kurinpitokeinoja toteutettaessa.

Perusopetuslaki velvoittaa opetuksen järjestäjän laatimaan ja ohjeistamaan opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelman kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestyssääntöjen toteutumista.

Kärkölän oppilashuollon opetussuunnitelmaa laadittaessa on kurinpitokäytäntöihin liittyviä toimintoja selvitetty yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon edustajien kanssa.

Vaaralliset ja häiritsevät esineet ja aineet

Tarkastukset ja haltuunotot kirjataan Wilmaan kurinpitomerkintänä ja niistä ilmoitetaan huoltajille. Esineiden ja aineiden luovuttamisesta ja hävittämisestä ilmoitetaan lainmukaisesti huoltajalle.

Vahinkojen korvaaminen ja jälkien korjaaminen

Oppilaan velvollisuudet:

Oppilaan velvollisuudesta korvata aiheuttamansa vahinko säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Vahingoista ilmoittaminen:

Vahingoista tulee ilmoittaa oppilaan huoltajalle tai tämän muulle lailliselle edustajalle.

Jälkien korjaaminen:

Jos tekijä on varmuudella tiedossa ja yksilöitävissä, koulun opettaja tai rehtori voi kasvatuksellisista syistä määrätä oppilaan puhdistamaan tai uudelleen järjestämään oppilaan tahallaan tai huolimattomuuttaan likaaman tai epäjärjestykseen saattaman koulun omaisuuden tai tilan.

Toteuttaminen:

Tehtävä tulee suorittaa valvotusti eikä se saa muodostua oppilaan ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle vaaralliseksi tai raskaaksi eikä sen suorittaminen saa kestää enempää kuin kaksi tuntia.

Oikeus opetukseen:

Oppilas ei voi tehtävän suorittamisen vuoksi jäädä pois opetuksesta.

Ilmoittaminen:

Mikäli tehtävä suoritetaan oppilaan työpäivän ulkopuolella, siitä tulee ilmoittaa oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Vaikutus kurinpitotoimiin:

Tehtävän suorittaminen tulee ottaa huomioon päätettäessä tämän lain mukaisista kurinpidollisista toimenpiteistä.

Voimakeinojen käyttö

Opettajan tai rehtorin kirjallinen selvitys voimakeinojen käytöstä toimitetaan esimiehelle.

Selvitys tapahtumasta voi olla vapaamuotoinen tai valmis lomake. Se toimitetaan välittömästi, kuitenkin viimeistään viikon kuluessa esimiehelle. Voimakeinojen kohdistuessa oppilaaseen, ilmoitetaan siitä välittömästi huoltajalle.

Kotitehtävien suorittaminen työpäivän päätyttyä

Oppilaan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. (~Perusopetuslaki § 35)

Kotitehtävien laiminlyönnin suorittamisesta päättää oppilaan opettaja ja se merkitään Wilmaan.

Kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään. (~Perusopetuslaki § 36)

Asiasta ilmoitetaan huoltajalle.

Oppilaan poistaminen jäljellä olevan oppitunnin ajaksi

Oppilaan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. (~Perusopetuslaki § 35)

Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan. (~Perusopetuslaki § 36)

Päätöksen poistamisesta tekee oppilaan opettaja. Asiasta tehdään ilmoitus huoltajalle ja se merkitään Wilmaan.

Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa ja hänelle on järjestettävä tarvittava oppilashuolto. **Oppilaan valvontaan liittyvä menettely kuvataan yksityiskohtaisemmin opetushenkilöstön toimintaohjeessa.**

Poistaminen koulun järjestämästä tilaisuudesta

Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun järjestämästä tilaisuudesta. (~Perusopetuslaki § 36)

Koulun järjestämällä tilaisuudella tarkoitetaan esimerkiksi juhlia, retkiä tai teemapäiviä.

Päätöksen poistamisesta tekee oppilaan opettaja tai rehtori.

Toimenpide kirjataan Wilmaan ja oppilas pyritään saamaan huoltajan valvontaan.

Poistetulle oppilaalle on järjestettävä tarvittava oppilashuolto. **Oppilaan valvontaan liittyvä menettely kuvataan yksityiskohtaisemmin opetushenkilöstön toimintaohjeessa.**

Opetuksen epääminen jäljellä olevan työpäivän ajaksi

Oppilaan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti.

(~Perusopetuslaki § 35)

Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan evätä jäljellä olevan koulupäivän **sekä myös seuraavan koulupäivän** ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. (~Perusopetuslaki § 36)

Päätöksen opetuksen epäämisestä tekee rehtori ~~tai apulaisrehtori~~. ~~Epäämisestä tehdään erillinen hallintopäätös.~~ **Oppilaalle laaditaan luokanopettajan tai luokanvalvojan toimesta huoltajan kanssa yhteistyössä ja oppilasta kuullen henkilökohtainen suunnitelma opetuksen järjestämisestä, toteuttamisesta ja seurannasta opetukseen osallistumisen epäämisen aikana ja turvallisen opetukseen palaamisen tukemiseksi. Oppilaan mahdollistetaan keskustella henkilökohtaisesti oppilashuollon**

psykologin tai kuraattorin kanssa opetuksen epäämisen aikana. Samoin hänelle järjestetään muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen.

Toimenpide kirjataan Wilmaan ja siitä ilmoitetaan huoltajalle. Yleensä pyritään siihen, että huoltaja noutaa oppilaan koululta. Mikäli tämä ei ole mahdollista, oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa.

Oppilaalle on järjestettävä tarvittava oppilashuolto.

Kouluun palaamisen jälkeen oppilaan kanssa käydään kasvatust keskustelu.

Kasvatust keskustelu

Koulun ensisijainen toimenpide oppilaan ojentamiseksi on kasvatust keskustelu. Kasvatust keskustelun pitämisen perusteet ovat yleensä samat kuin jälki-istunnossa: oppilas häiritsee opetusta, käyttää vilppiä tai rikkoo koulun järjestyssääntöjä tai käyttäytyy epäasiallisesti koulun henkilökuntaa tai oppilastovereita kohtaan.

Kasvatust keskustelusta päättää oppilaan opettaja tai rehtori ja kirjaus tehdään Wilmaan.

Toimenpiteestä ilmoitetaan huoltajalle ja samalla sovitaan siitä, osallistuuko hän keskusteluun. Pyritään siihen, että oppilas itse osallistuu huoltajalle ilmoittamiseen.

Kasvatust keskustelussa yksilöidään toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti yhdessä oppilaan kanssa ja tarvittaessa selvitetään laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä keinot koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi.

Opetushenkilöstön toimintaohjeessa kuvataan tilanteet, joissa kasvatust keskustelua käytetään ja mitkä ovat keskustelujen toteuttamisen käytänteet.

Jälki-istunto

Jälki-istunnosta päättää oppilaan opettaja.

Toimenpide ja siihen liittyvät syyt kirjataan Wilmaan.

Oppilasta on kuultava ennen jälki-istuntoa.

Jälki-istunnosta ilmoitetaan huoltajalle.

Jälki-istunto suoritetaan valvotusti.

Kirjallinen varoitus

Kirjallisen varoituksen antaa rehtori viranhaltijapäätöksellä. Päätöksessä on eriteltävä, onko kyseessä opetuksen häirintä, vilppi vai järjestyssääntöjen rikkominen. Tämän lisäksi teko tai laiminlyönti kuvataan vielä tarkemmin ja selvitetään tekoon liittyvä kurinpitohistoria.

Päätöstä annettaessa oppilasta on kuultava oppilasta sekä varattava huoltajalle mahdollisuus tulla kuulluksi.

Kärkölässä rehtori tai vararehtori tekee lastensuojeluilmoituksen asiasta, sillä huoli oppilaasta on suuri. Lisäksi oppilas käy kasvatust keskustelun kuraattorin kanssa. Kuraattori aloittaa tarvittaessa yksilötyöskentelyn oppilaan kanssa.

Määräaikainen erottaminen

Prosessin alkaessa Kärkölässä rehtori tekee lastensuojeluilmoituksen, koska huoli oppilaan koulunkäynnistä on suuri. Lastensuojeluilmoitukseen on merkitty päivämäärä, jolloin asiaa käsitellään kunnanhallituksessa **sivistys- ja hyvinvointilautakunnassa** (lastensuojelulaki § 24).

Rehtori kuulee oppilasta ja huoltajia.

Rehtori tekee päätösehdotuksen kunnanhallitukselle **sivistys- ja hyvinvointilautakunnalle**.

Kuraattori tapaa sovitusti oppilasta erottamisen aikana, tavoitteena kouluun palaaminen normaalisti erottamisen päätyttyä.

Luokanvalvoja/luokanopettaja kokoaa tehtäväpaketin oppilaalle tehtäväksi erottamisen aikana

Luokanvalvoja/luokanopettaja tapaa oppilasta ja tukee näin hänen oppivelvollisuutensa suorittamista erottamisen aikana mahdollisuuksien mukaan.

Oppilaalle tarjotaan kuraattorin yksilötyöskentelyä erottamisen jälkeen, tavoitteena vaikuttaa erottamisen syihin ja ehkäistä erottaminen jatkossa.